

Duncsák Attila festőművész és Szabó Ottó grafikus a kassai Thália Színház Márai Stúdiójának kávéházában

Szenvtelen hírügynökségi tudósítónak is átváltozhatnék, az lenne a legegyszerűbb: A kassai Thália Színház Márai Stúdiójának kávéháza március 8-án zsúfolásig megtelt a festészet iránt érdeklődők fiatalokkal és idősebbekkel. Duncsák Attila festőművész és Szabó Ottó grafikus a kassai Thália Színház Márai Stúdiójának kávéházában

Szenvtelen hírügynökségi tudósítónak is átváltozhatnék, az lenne a legegyszerűbb: A kassai Thália Színház Márai Stúdiójának kávéháza március 8-án zsúfolásig megtelt a festészet iránt érdeklődők fiatalokkal és idősebbekkel. Az egyetemistákat és középiskolásokat tömörítő Kikelet Kassai Ifjúsági Közösség, valamint a Rovás Új Értékrend egyesület közös rendezvénye a Filter nevet kapta, a szervezők havonta szeretnének meghívni egy-egy Kassához kötődő művészt vagy közéleti személyiséget kávéházi beszélgetésre. Az első vendég az Ungvárról származó, évtizedek óta Kassán élő képzőművész, Duncsák Attila volt, aki saját műveinek elemzése mellett szentpétervári diákéveiről, ihletet adó olvasmányélményeiről, a művész és a polgár társadalmi szerepéről, valamint az életében fontos városokról is mesélt. Az est házigazdája Szabó Ottó grafikusművész volt.

Költői is lehetnék, titokzatos és elvont: A művész alkotás közben egy másik dimenzióba lép át, oda, ahol képpé alakul a gondolat. Elrugaszkodik az őt körülvevő sivár világból, a mindennapok idegőrlő valóságából a fantázia birodalmába. Nem csupán sajátosan ábrázolja az őt körülvevő világot, hanem egy ideális világról szőtt álmait, vágyait is vászonra viszi. Szürreálisan elrendezett kirakatok ezek, melyek minduntalan egybemosódnak a realitással. Felbukkannak a Montmartre utcácskái, de valami miatt az egész olyan, mintha Kassán történe. Ha meg akarnám spórolni a melót, „magamhoz nyúlnék”, mert egyszer már próbáltam szavakba önteni Duncsák Attila képeit ezeken a hasábokon. Valahogy így: Első látásra esetlegesnek tűnő kompozíciói valójában az utolsó részletig céltudatosak, mélységük van, és afféle törött tükrökként funkcionálnak. Ezek a tükrök gyakran a mi csodálkozó arcainkat mutatják, amellet, hogy vizuális feladványoknak is tekinthetők. Olyanok, mint az agyunk mélyéről felvillanó, érzésekből, hangokból, színekből és képekből álló kollázsok, amelyek egy-egy szó kapcsán („Eposz”, „Hajó”, „Színház”, „Karnevál”) bevillannak.

A jó hangulatú beszélgetés közepe táján ráadásul mellém ültették rég nem látott barátaim négyéves, tündibündi kislányát, aki stílszerűen rajzolni kezdett a keze ügyébe kerülő cetlikre, elvette a tollamat, amellyel jegyzetelni próbáltam a beszélgetésen elhangzottakat, sőt folyamatosan kommentálta is, amit rajzol.

Szóval kutya nehéz helyzetben vagyok, mert hogyan is adhatnám vissza a jópofa anekdotákat, a cinikus félmosolyokat, a művészet válságáról és a fogyasztói társadalom káoszáról elejtett tanulságos mondatokat. Félek, nem születne belőle olyan szókollázs, mint amilyen képkollázsokat Duncsák Attila csinál. Mert az ő látszólag szintetizáló szándék nélküli kollázsai mögött ott lapul a világ összerakásának, a valóság kiderítésének, az értékek megőrzésének szándéka. Mintha állandóan figuralitásra törekedne, ám valami vagy valaki minduntalan összerázná a kirakójáték apró elemeit.

Lokálpatrióta húrokat se pengethetek. Duncsák Attila Kassához való kötődése ugyanis nem minden kritika nélküli. Kárpátaljáról költözött, szinte menekült a városba 1982-ben, számos képén jelenik meg Kassa, ám ha úgy tetszik, pusztán esztétikai megközelítéssel képes szemlélni a „festői” utcákat. Itt-ott bevillan Szentpétervár, Észak Velencéje, valamint a valódi Venezia karneváli forgataga.

Mindezeket már a beszélgetés alatt elkezdtem törni a fejem, néha elragadtam a tollamat

Írta: Új Szó

2006. március 13. hétfő - Módosítás: 2006. március 13. hétfő

Zsófitól, és lefirkantottam, hogy Duncsák ugyan lakótelepi lakásban él és alkot, ám festményein kiszínezi a világot, mintha menekülne az őt körülvevő sivárság elől. Vagy hogy a fiataloknak azt tanácsolja, járjanak nyitott szemmel, érzékeny belső radarral, mert a szépség iránti fogékonyságot a tanárok nem tudják megtanítani nekik.

Mellettem közben elkészült még egy királykisasszony, ennek a pici lánynak könnyű, a rajztehetséget génjeiben hordozza: mindkét szülő képzőművész. Ha erre a pályára lép, nagy tülekedésre számíthat, szerencse is kell az érvényesüléshez, hatalmas a harc, a könyöklés, ráadásul meggazdagodni semmiképp sem lehet belőle. Állítja Duncsák Attila, és iszom minden szavát, hiszen ritkán szólal meg, ám mélyeket mond. De még mindig nem tudom, hogyan vetem papírra a hallottakat. Aztán a női vécében megszületik a megoldás. Két tizenéves lány beszélget. „Az elején azt hittem, unalmas lesz, de aztán olyan szépen elmesélték, mi van a képeken, hogy én is látni kezdtem a lényegét. Nehéz lehet egy festőnek, mert ha nem akar kompromisszumokat kötni, csak reménykedhet benne, hogy megértik, amit ki akar fejezni”. Mire a másik csaj: „Ja, nehéz lehet neki. Főleg mostanában, mert mindenki a tévét bámulja, kevesen járnak kiállításokra. Még kevesebben engedhetik meg maguknak, hogy festményt vegyenek. Szerinted mennyibe kerülhet egy ilyen kép? Talán nem is lehet felbecsülni a valós értékét. Majd ötven, vagy száz év múlva fog kiderülni”.

Köszönöm, lányok!

JUHÁSZ KATALIN